

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 13. Juniusban 1789.

A' Hadi-Tanáts-tól ki-adott Tudósítás ez: „

A' *Likáner* határ-széleken esett, és minap jelentett történetről a' Feldmarsal Lájdinánt Báró *Vallis* Ur Tudósítása-szerint, Feldmarsal *Laudon* arról tudósítja a' Fő-Hadi-Tanáts-széket, hogy 23-dikban az ellenségnek *Serge*, nevezetesen azon egy-néhány 1000-ból álló fegyveres Törökség, kik két Basák alatt, 2 ágyukkal ütének a' miénkre, a' *Bobera* nevü *Paszfuzon* a' mi Sántzunkra és abban lévő Népünkre ki-mondhatarlan dühöfséggel rohónának, és egyszeribe két felől támodák-meg őket; hól a' mi kevés Népünk Kapitány *Szigenfeld* alatt megtenthetetlen vitézséggel viaskodtak vala mind ad-

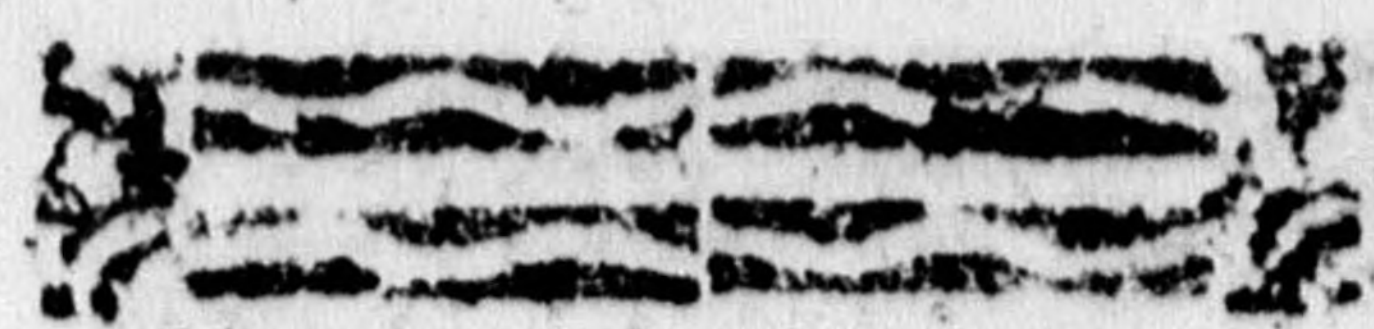

dig, míg a' fokkal nagyobb számú ellenségtől végre csak ugyan többnyire mind el-hulván, egynéhányon életek' meg-mentése végett az erdőkbe szaladának; — Ez alatt az Őrző-háznál már a' két ágyukkal meg-támodott Tiszt-is a' Sántzba költézék a' maga Népével, hól a' *Likáner* Regementbéli Kapitány *Kifits* ugyan ezen Seregből 200 embereivel már tüz készült fegyverben készen áll. A' Törökök körül vevék a' Sántzot, és 12 órák alatt meg-szűnés nélkül lövöldezik vala ágyukból, és első módjára hánnyák vala a' gránátot beléjje; mellyet Kapitány *Kifits* a' maga bátor Horvátjaival meg-rettenthetetlenül vizontogolván, a' bátor Sziv és az igaz vitézi indulat mind őtet, mind vele lévő népét annyira birta, hogy a' Törökök egynéhányszor kérvén-fel a' Sántzot, ezen szemmel látott veszedelem között is fel-nem adta, mind addig, míg bé-estveledvén mind a' két részről való tüzelésnek meg-kellették szünni. Ekkor a' Törökök Táborban szálván, az egész Sántzot körül foglalák és tüzeket rakának. Minthogy a' Kapitány Urnak már semmi segítséghez reménysége nem vala, éle az északától nyujtat segítséggel, és a' maga Népét leg-nagyobb tsendes-séggel és szép rendel az ellenség Táborának közepéből ki-lopá, és kevés kárral, a' maga meg-sebesetteivel edgyütt a' közelebb *Klanátzban* fekvő *Obellájdinánt Kovátsevits* Urhoz szerentséfen meg-érkezék. Ezekben a' tsatákban, a' miéink között, a' már jelentett Kapitány *Thomliánovits* és Zászló-tartó *Székondor* Urakon kívül, Hadnagy *Vájler*-is elesett, és a' minap el-fogattatottnak irt Zászló-tartó

Rádofovits Ur-is a' hóltak között találtatott-meg; a' Strázsamestertől fogva le-felé, az itt el-veztetett népünknek száma mind öszve 224 fejekre számláltatik. — Az ellenség' táborából, a' tsalhatatlan Tudófitások-szerint, mellyet a' mi el-tévellyedett, de szeren- tséfen haza került katonáink-is erősittenek, 600 e- sett-el halva, 150-nen pedig sebet kaptanak.

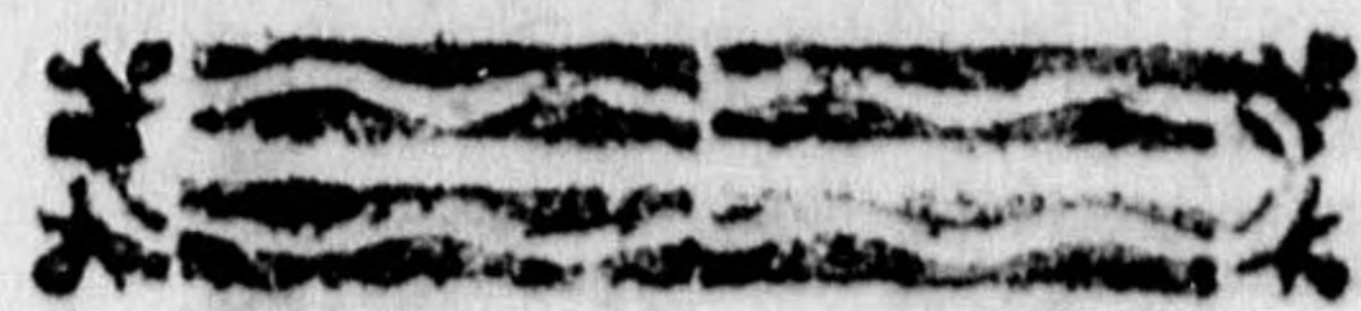
Egy más, ugyan tsak F. M. L. Báró *Vallis* Ur- tól vett Tudófitás után, Feldmarsal B. *Laudon* azt a' Tudófitást tette, hogy az ellenség, minekutánna 26-dikra virradó északán még 2000-ből álló segit- tséget vett volna, 27-dikben reggeli 9 órakor, egy 10-ezerből álló Sereggel és 4 ágyukkal a' *Dobrotzet- zói* Paszszufokra ütvén, a' mi Szélső-örizeteinket vissza-verte, és edgyik-felől lovas és más-felől gya- log Sergejvel a' mi Népünköt elől hátúl, ki-mond- hatatlan serénységgel lepvén-meg; minden erejét ar- ra forditá, hogy ezeket a' *Paszszufokat*, mellyeken 1500 katonáink és 6 ágyuink valának, el foglaltván, a' mi itten lévő Népünköt meg-elözhesse. Ezek egy- más után 9-szer véghetetlen nagy dühöfséggel roho- nának rájjok, hogy őket fegyveres kézzel el-fog- ják és meg-gyözzék, és egész 10 órákig a' leg-na- gyobb dühöfséggel tsatáznak vala a' mi Népünköl; de ez mindenkor álhatatos lévén, az ellenséget min- denkor veszedelemmel veré-vissza, és végre kénsze- rité a' maga tzéljától el-állani. Dél-utánni 7 órakor azért a' *Dobrotzellói Paszszus* alá vissza-húzván ma- gokat, a' mi népünk az itt lévő épületeket fel-gyújt- ván, éjjeli 11 órakor *Labardeniken* keresztül *Nasz- sz*- felé húzá magát, és itt meg-szálla. — A' mi

Népünk közzül itten el-estének — a' *Likdner* Regementből Kapitány *Knésevits*, Fő-Hadnagy *Burkel*, All-Hadnagyok *Roysz* és *Butorack*. Az *Ottotsáner* Regementből Fő-Hadnagy *Einthemer* és All-Hadnagy *Domazetovikh*. A' Strázsamesteren alól mind öszve sebesekekkel és el-fogottakkal edgyütt 183 embert veszítettünk. — A' mint bizonyos tudósításokból tudunkra esett, az ellenség itten 600-nál többet veltett, tsak a' hóltakban, azonkivül 200 sebesekeket vitt-el magával, és a' két Basák közzül is az edgyik, a' *Szkopi Basa Mustay* meg-sebesítettett.

Felmarfal Lájdinánt B. *Vallis* Ur ki-mondhatatlanúl ditséri a' mi népünknek vitézségét; nevezetesen a' Brigadér képében jelen vólt Obester *Kulnek* bölts rendeléseit, és Obester *Frölikh* Urnak tett tsázó mozdulatait, és nem külömben az Obestlájdinánt *Vájler* Ur bátor szivü igazgatását — ekkor —

Midön az ellenség látná, hogy ő a' maga tzélát, tudnilik, hogy Horváth-országba bé-üthessen, el-nem érheti, minden Sergével edgyütt 28-dikban este-felé vissza-húzá magát *Vakup*-felé, minekutánna azoknak a' Török Jobbágyoknak, kik a' F. Tsászári oltalam alá adták vala magokat, minden házaikat és faluikat egészzen öszve égették vólna. — A' mi Kémjeinknek tapasztalások szerint a' *Gráhovnál* lévő *Miralin* Balsa-is *Livnó*-felé vissza-ment. — Ezen Tudósításnak végén azt a' Tudósítást-is vevé Obester *Kovátsevits* Urtól F. M. B. *Laudon*, hogy a' nevezett Obester Ur, Juniusnak i-ső napján a' *Bertsko* nevü Török Várat, a' maga *Grádiskai* Horvátjaival, minden veszedelem nélkül meg-vette és el-foglalta

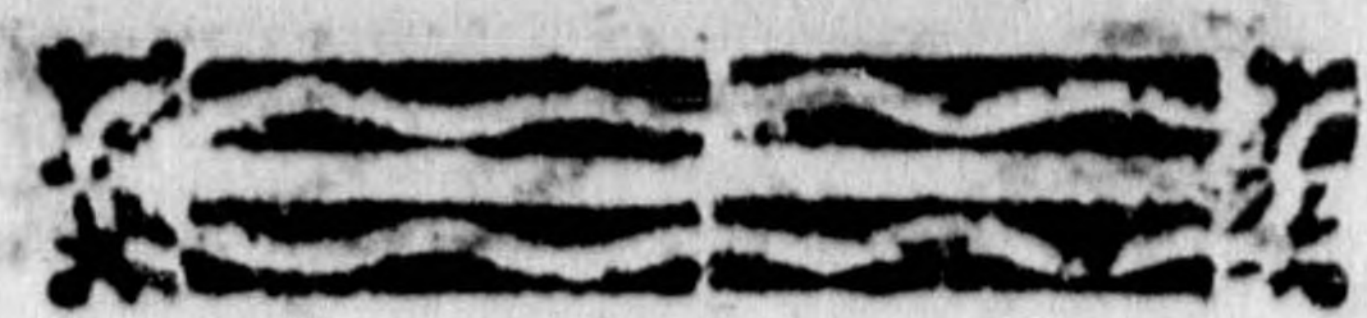
— az abban volt Török őrizet egynéhány halotjait ott hagyván, el-szaladott, és egy Zászlót és 4 vas ágyukot kapott prédába. Ezen utolsó történetről még ezután kapunk bővebb Tudósítást. (**)

Ő Felsége a' második Bánáti Regementnek mind a' két Obestlájdinántját Báró *Herbert* és Gróf *Spork* Urakat, ugyan azon Regementnél Obestereknek tenni méltoztatta.

Dánia. *Elliót* az Anglus Minister, a' Dánus első Ministernek *G. Bernstorfnak* ezen következő nevezetes és igen fontos irást küldötte, hogy gondolóra végye, és a' maga Királyával közölje: — „Midőn a' Dánus Király, a' szárazon és tengeren lévő Sergeinek egy részét, a' Muszka Császárnénak segittségül ajánlotta; ugyan akkor az Anglus Királyt is arra kérte, hogy közbenjárása által igyekezzék a' Muszka és a' Svéd Udvarok között a' békességet helyre állítani; de akkor a' Muszka Császárné vonogatta magát az Anglus közbenjárásnak el-fogadásától, és egyedül ezen vonogatás volt oka az el-jenkezésnek; mert a' Svéd Király hajlandó volt a' közbenjárásnak el-fogadására. A' Császárnét nem lehetett arra venni, hogy az Anglus Király' és frigyelsei' közbenjárásában meg-edgyezék; mert nem akart mind *Levántában*, mind pedig Európának északi tartományaival meg-békélleni, a' közbenjárásból pedig a' következett volna. Az Anglus Király tehát és frigyelsei kötelefségeknél tartják, azt a' Dánus Királynak valósággal tudtára adni, hogy ötöt a' Császárné' segittségére tett ajánlásnak minden fel-tételei alól fel-szabadúlnak itélik: sőt még ezt is hozzá teszik,

hogy ha a' Dánus szárazon vagy tengeren lévő Ser-
 gek, a' Muszkákkal edgyesülnének; tehát a' Dánu-
 sok -is hadakozóknak itéltetnének, és a' Svéd Ki-
 rálynak tellyes jussa vólna arra, hogy az Anglus
 Királytól és frigyeseitől segittséget kívánnyon elle-
 nek, minthogy a' közben-járást minden fel-tétel nél-
 kül kész vólt a' Svékus el-fogadni. Sem az Anglus
 Király sem frigyesei attól a' Systemától el-nem ál-
 lanak, mely-szerint északon az egyenlő mértéket
 fenn tartani akarják. A' Muszka Tsászárné kevés
 hasznát fogná venni a' Dánus ajánlásnak vagy Trak-
 tátusnak, akár mely kedvezőleg magyarázná-is azt
 a' maga részére; ha az által a' más 3 Hatalmaságo-
 kat maga ellenségeivé tenné, kik a' Svékusnak fog-
 nának segittségül lenni. A' Koppenhágai Fő-Tanáts-
 nak elég böltsesége vagy mértékletessége vagyon ar-
 ra, hogy Muszka-országot vagy Dániát más hatal-
 maságoknak ellenséges tárgyul ki-tégye, a' melyek
 csak a' békeiséget kívánják a' békeiséget kívánják
 a' békételen felek között, mindenik részre edgy a-
 ránt hasznos fel-tételek alatt állandó lábura állítani.
 Én tehát (szóll *Elliót* a' Dánus Ministernek) az én
 Királyomnak és frigyeseinek nevekben kérem ke-
 gyelmedet Excellentiádót, hogy a' maga Királyát
 vagy a' Dánus Udvar birja rá arra, hogy sem szá-
 rason sem tengeren a' Muszka Tsászárnénak segit-
 tségére ne menjen, és az-óltalmazó Traktátusnak
 Palástja alatt a' Svékusokra ne-támadjon; hanem a'
 szoross egy-részre-sem-hajláságot minden Tartomá-
 nyaiban tartsa-meg. Ha a' Dánus Udvar ezen igaz
 barátságai intés-szerint fogja magát meg-határozni,

azt az én Uram az Anglus Király a' közönséges béke-
készségre törekedő jó igyekezetnek magyarázván, na-
gyon fog rajta örvendeni. Excellentiád tudván
Muszka-országoknak valóságos Interesséjét és Angliá-
nak indulatját; azt-is böltsen által látja, hogy a'
Muszka Tsászárné a' békelességnek ki-munkálódását
senkire nagyobb bizakodással nem bízhatta volna,
mint az Anglus Királyra és frigyelseire. Nékem
rendelésem van az iránt, hogy Excellentiádtól,
ő Dánusi Felségének a' Muszkákat segíteni akaró
szándéka iránt nyilvános feleletet kérjek, az
egyrészre - sem - hajlóságot jóválljam, és a' szerint
az Anglus Felség és frigyelsei részéről tellyes bá-
torságban maradást ígérjek. Továbbá (igy végzi a'
Nemesen gondolkozó *Élliót* a' maga Levelét) ki-
válnám, hogy a' mi meg-edgyezéseink által, Fő-
Uralkodóinknak sziveikben, jobbagyaikhoz való
igaz szeretet gerjesztetnék! a' kik szegények a' Chi-
merai szeretetnek ditséretéért olly gyakran és szük-
ségtelen Európát mint áldozatra való állatok vérek-
kel bé-fetskendezték! — A' Hollándiai edgyesült Stá-
tusok-is kérték arra a' Dánus Udvar, hogy egy-
részre se hajoljon, vagy leg-alább a' fegyver-nyug-
vásnak idejét hofszabbítsa, és a' hadi-tűznek ha-
rapozását akadályályoztassa. — Svéciában a' Meg-
edgyezésnek Aktái már a' Törvény-könyvbe irat-
tának. —

Török-ország: — A' Konstantinápolyból Páris-
ba és onnan hozzánk érkezett tsalhatatlan Tudófi-
tások-szerint az ujj Nagy Szúltán mindem némü dol-
gaiban a' Népnek szeretetit keresi és leg-nagyobb
alá

alázatosságot és engedelmeiséget mutat mindenekhez. Midőn az Uralkodást kezéhez vevé, leg-első gondja is a' vala, hogy a' Konstantzinápolyi Lakosoknak szükségeket ki-elégittse, és a' szüntelen nevedő szükségnek terhei alól fel-szabadítsa. Leg-ottan a' maga házi-kintséből 10 milliom Piástereket ada, hogy mind a' szárazon, mind a' tenger felől való részen élésbéli dolgok hazatassanak Konstantzinápolyba. Uralkodásának kezdetében tüz-támo-da a' Fő-Városban, hól ezen, tsak az előtt egynéhány nappal tett *Szúltán* tsak nem leg-előbb jelenék-meg, és a' Jantsárokat nem tsak biztatja vala az óltásra, hanem azoknak drága ajándékokot is oszt vala; mely — és több hasanló tselekedeteiért a' Nép ki-mondhatatlanúl szereti. A' hadakozásra nézve magát tökéletesen meg-határozottnak lenni mutatja, hogy a' háborút félben nem szakasztja, hanem tellyes erővel folytatni kívánnya; erről a' Diványnak-is írásban tett bizonyosságot, a' midőn az ujj hadakozó *Plánumról*-is a' *Divány* külömbb külömbb rendeléseket teve. A' Nagy-Vezér ujj parantsolatot vett, hogy minden erejét öszve-szedje és az Auszriai Tartományokat meg-támodja, az orosz Tartományoknak pedig hemény ellent-állást szolgálta. Minden főbb hivatalban lévőket, a magok Tifztségekben meg-erősített az ujj *Szúltán*, tsak a' Kapután Basát tette-le hivataljából, és ezt-is nem Törökösön, hanem szép móddal; mert Serásziernek tette, és meg-parantsolta néki, hogy egy nagy Táborral Oszakovnak mennyen a' szárazon, és a' Várat vizsgálja-vegye. A' Hajós-seregnek fő

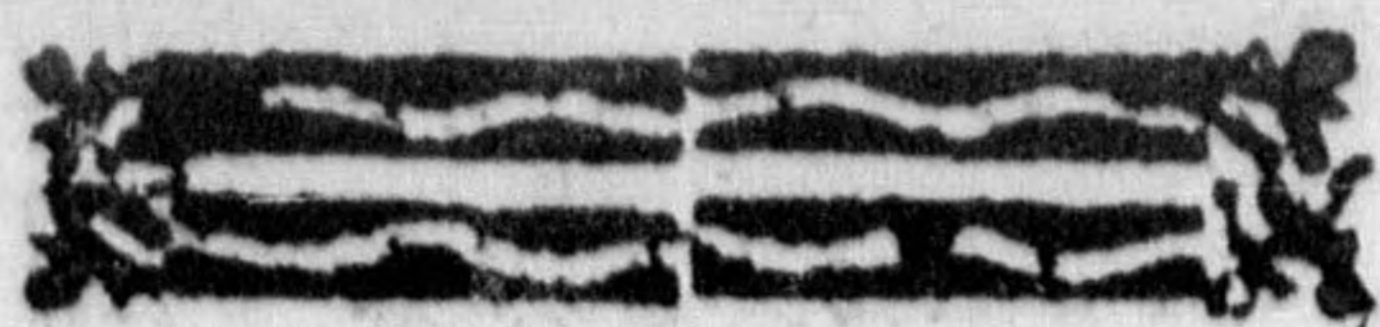

vezérségét el-nyerte az eddig vólt *Kihája*, a' *Nagy Vezérnek* testvér-öttse, ki tsak ugyan ezen nagy hajós seregnél Vice-Vezér vala, és a' ki *Mártziusnak* végén a' hajós-seregnék első osztályát *Várna* felé vezérlé, és most olly parantsolattal vitorláz, hogy a' *Kaputány* Balsának *Otzakovi* Ostromát egész hajós-seregével segittse a' tenger-felől.

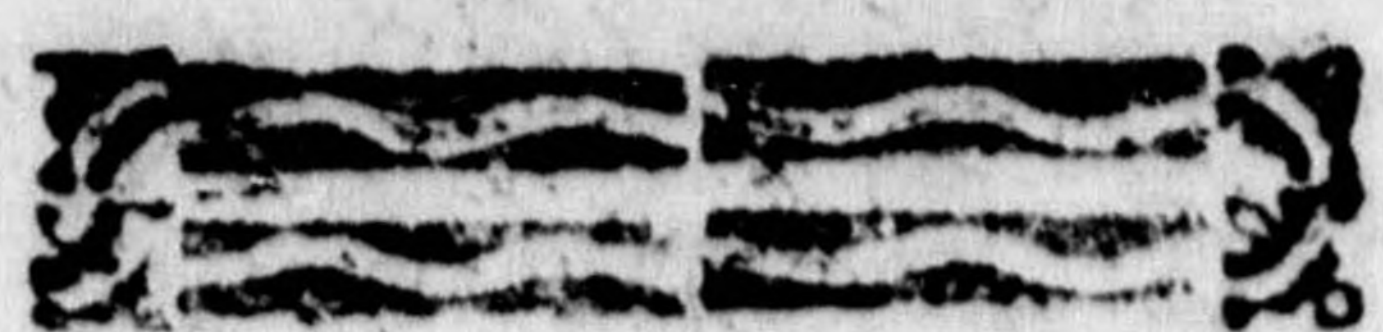
Buda 6 dik Juny. — „Már két hónapoktól fogva a' mi földünkre majd semmi első sem esvén, a' múlt étzaka, ugymint 6-dikra virradolag vala egy minden sárgulni kezdett zöldséget meg elégitett első. Már a' hegyeken minden fű es gabona meg kezdett vala, a' szárazság miatt égni. — A' Szőlő-tökék és veszfzők azonban igen bőv szüretet ígérnek.

Fejértemplomból, hól most a' nagy *Tábor* fekszik, a' m. h. 30-dikán azt írják: „hogy még nem tudatik, hogy vallyon *Feldm. G. Hadik* az ellenség földén fog-é elé-nyomúlui, vagy pedig tsak oltalmazolag tartya magát addig, mig a' *Nagy-Vezér* a' maga mozdulásával egyenessen ki-mutatja, mit akarjon? és mire tzelezzan? — Ha *Belgrád* ezen esztendőben ostromoltatni fog, tehát a' még tsak egynéhány hónapok múlva lészén, addig pedig ugy vélekedünk — *Oláh-országban* nevezetes történetek állanak előttünk.

Ó-Grádiskából a' múlt hón. 23-dikán ez iratik: „A' *Bombikkal* és más ágyu-gollyóbilokkal való lödözés mesterségében mennyire mentenek légyen a' *Berbiri Törökök*, a' m. hón. 20 dikán próbát adának belölle. Erre alkalmatosságot szolgáltatót va-

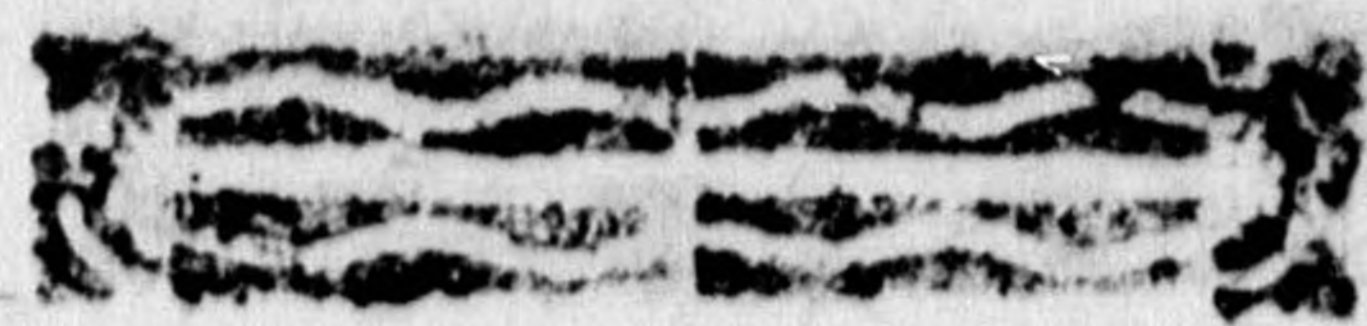

la a' mi ujj *Battériáinknak* és ágyuzó állásainknak fel-állítások. Reggeli 9 óra tályban kettőt lövének a' mi ujj *Battériáinkra*, mellyet a' mi *Battériáink* 12 fontos gollyóbisokkal viszontagolván, már az 5. dik lövésre az ellenségnek ágyuját öszve-rontotta vala. Ezt látván a' Törökök, a' mi Várunk-felé szegzett minden ágyuikból tüzelni kezdének, és sok bombikot hányának által. Ezen történet noha váratlan és véletlen vala, még-is a' miéink között semmi zürzavart nem okozta. A' Városban lévő *Asz-lyonyok* és gyermekek a' bombik által okozható veszedelmektől-szabad *Kaszármákba* rekesztetének-bé; a' tüzi vigyázat azonnal ki-állá és minden tűz-óltó eszközök készen tartatván, ekkor a' mi ágyuink és bombit hányó mazsáraink a' leg-felsőbb hangon kezdének szollani. Ezen ágyuzás 9 órától fogva 10.ig tartá, és a' mi 18 fontos gollyóbist pök-döső ágyuink gyakran nagy haszonnal szóllaltanak-meg. A' miéink 135, rész-szerint 30, rész-szerint 60 fontos bombikot vetének *Berbirbe*; az ellenségnek által-jött bombiji pedig többnyire mind 20 fontosok valának. Midön ezen ágyuzás folya, némely Törökök a' viz mellett rejtek helyekbe álván *Stuttzokkal*, lödezni kezdének a' mi ágyuzóinkra, kik közül némelleyeket meg-sebesittének, egy leg-jobb ágyuzó katonánkot pedig halálra lötték. A' Török gollyóbisok által a' mi Templomunknak teteje és egynéhány házok károfsítottanak-meg; de nevezetes kár nem esett; hanem midön egy 20 fontos gollyóbis a' Templom előtt le-esvén el-pattanna, az Egy-házfit sértette-meg; egy más 20 fontos gollyóbis pe-
dig

dig ja' mi Kafzáránkba esék-le; de minthogy széj-jel nem pattant semmi kárt sem-is tett. — 12 óra után mind a' két rész le tsendesedék, és az Afzfzonyak és gyermekek a' Kafzárából haza takarodának.

Grádiskából Máj. 28-dikán: „Egy F. M. *Laudontól* érkezett parantsolatra ma az egész Tóth-or-szági Tábor meg-mozdult, és 2 osztályban mégyen, hogy a' Törököknek egy kis munkát adjon; de mer-re mennyen ezeknek úttyok? még eddig senki sem tudja. Ugy haljuk, hogy *Tzvorniktól Bányaluka*-felé sok Törökök vagynak útban. Az ugy nevezett *Lisztzer*-mezőre egy *Bin-Basa* érkezett-meg, ki *Berbirhez* 2 órányi földre *Mafits* nevű faluban szállott-meg, és meg más 2 *Bin-Basák* váratnának oda. — A' *Berbiri* Kapitány olly parantsolatot ada ki a' napokban, hogy az ő egész Kerületiben minden *Keresztény*-ház egy katonát állitson a' tsatára; sőt a' tsatáig ezen *Keresztények*, némely *Islamitáknak* vigyázatjok alatt szüntelen a' *Száva* vize partyán szágodozanak, és a' Száván egy *Keresztény* hajót-is le-menni meg-ne engedjenek, melyre tüzet ne adnának. — A' mi földünk egy 24 órákig tartott sűrű első által egészfzen meg-ujjult, és a' föld termése kezdette magát elé-venni. — A' *Serviai Szabad*-se regnek Májora *Mikhájevits* Ur *Obeszlájdinántá*, a' második Májor *Lukikh* Ur első Májorrá, Kapitány *Smid* pedig második Májorrá tétettenek.

Öszve szedett elegyes jegyzések.

Azt olvassuk egy Levélből, hogy ha Novembernek 1-ső napjáig a' békelesség tökéletességre nem megyen; tehát minden Ts. és Királyi Hivatalban lévő Tiszt Urak, kiknek fertály esztendei fizetések 500 r. forintra megyen, tsak felit fogják ki-fizetéseknek kész pénzül, felire pedig 100-tól negyedfél u'sorával kötelező írás adatik. — Az a' *Sándor* Rendének tzimere, mellyet a' F. Orosz Tsálzárné H. *Potemkinnak* ajándékozott, 80-ezer Rubelt érőnek ítélik. Ezen tzimerben fellyül egy nagy Briliánt vagyon, tsak a' melly egyedül 35-ezer Rubelt ér. — Némely Serviából jött Levelek azt hiszik, hogy a' *Nagy-Vezér* még máig-is Vidinnél vagyon 122-ezerből álló Táborával, és még most egy lépést sem akarna közelebb jöni, hanem ottan ottan egynéhány ezer Népet hól Oláh-ország-felé, hól a' Bánát-felé küldi a' bé-ütésre és kár-tételre. Egy Seráskier, ki 22-ezerből álló Táborával Belgrád háta-megett *Kolártzinánál* fekszik, innen sem jobbra sem balra egy nyomot sem lépik, hanem a' Belgrád' *Serjesbe* itt *Proceszusára* fülel. Egy más 31-ezerből álló Táborra az ellenségnek *Tzettovitzánál* telepedett meg, és a' *Sabáts* körül lévő környéket hozzzára oltalmozza, és a' maga segítségét egy más *Szenitza* mellett fekvő 12-ezernyi főből álló Tábortól várja a' Boszniai szélek-felől. E' még eddig tsak 185-ezerből álló Tábor vólna Servia felől; mely a' hatalmas Portától nem sok vólna, ha több nem találna érkezni. Boszniában ugyan 140-ezer főből álló Török Tábor

kéfzen áll; de ezek fok apróbb Sergekre osztat-
 nak, ugy hogy Feldm. *Laudon* előtt tsak 80-ezer
 áll edgyütt, és az is olly helyyen, hogy ezen fok
 tüzi probát ki-állott vitéz igen könnyen meg-szorít-
 hattya őket. Mi így biztatjuk ám magunkot! a'
 következő idő majd bizonyosobban fog a' do-
 loghoz szollani; mert az Ásiai népnek nagyobb ré-
 sze még a' Konstánánpoly és közöttünk lévő útban
 vagyon; ezeknek számok pedig az *Akteon* ellensé-
 ginek számánál-is nagyobbbnak lenni mondatik. —
 Bétsbe a' múlt Szeredán hozának egy szekeren 3
 Oláhokat vasban; kiket 3 vasas katona fegyver kö-
 zött késér vala; ezekről azt beszéli a' Bétsi köz-
 nép, hogy Kémek lettenek volna; de ha azok vól-
 tanak; hát oda-le nints elég akasztó-fa? mi ezek
 fogságának más okát gondoljuk. — A' Tsászári Ki-
 rályi Birodalmokban az-is tapasztaltatott, hogy min-
 den-felé véletlen égések támodnak; hól a' tűznek
 semmi eredetét nem nyomozhatják-ki: Innen ugy vé-
 lekednek, hogy mások által ki-bérlett égetők jár-
 nának; melyre nézve különös rendelések tétettek,
 hogy az efféle gonofztévő szándékok akadályoztat-
 nának. — Feldm. *Laudonról* minden Tudósítások
 azt az örvendetes hirt hozták, hogy Bétsből lett
 el-menetele után igen frissen érzi magát; noha itt
 Bétsben szüntelen bádgyadazó egélségben vala, és
 a' *Márs* mezejére tsak nem betegesen indula.

Béts. — A' F. Császár *Laxenburgban* vagon máig-is; de a' mondatik ő Felségéről, hogy a' szabájából sem lépik-ki, hogy nyavallyája annál jobb móddal gyógyittassék; az Isteni szolgálat, a' Szent *Mise* mindég Szobájában szolgáltatik-ki; és másokat sem ereszt most magához, hogy a' beszéddel nyavallyájának terhére ne legyen. — *Ferentz* fő Hertzeg és hites Hertzegnéje mind ketten igen frissen vagynak *Laxenburgban*; Tegnapi előtt ugymint *Urnapján* mind a' ketten Bétsben jelentenek-meg a' *Proceszion*, és valameddig ezen Innepi szokott Tzéré-móniáknak vége nem leve, mindég jelen valának, *Ersebeth* Hertzeg Aszszonyhoz még olly *Brilliáns* Övedzővel nem mindeneknek vala szerentséjek, mind ezen alkalmatossággal. Az egész Innepi Pompa és *Tzéré-mónia* olly szép rendel, és olly nagy gyülekezettel mene véghez, melyhez hasanlóról egynéhány esztendőktől fogva nem emlékezünk; ki-vévén azt, hogy a' Testörző Tisztek Sergej a' háború miatt most jelen nem lehetének egészzen.

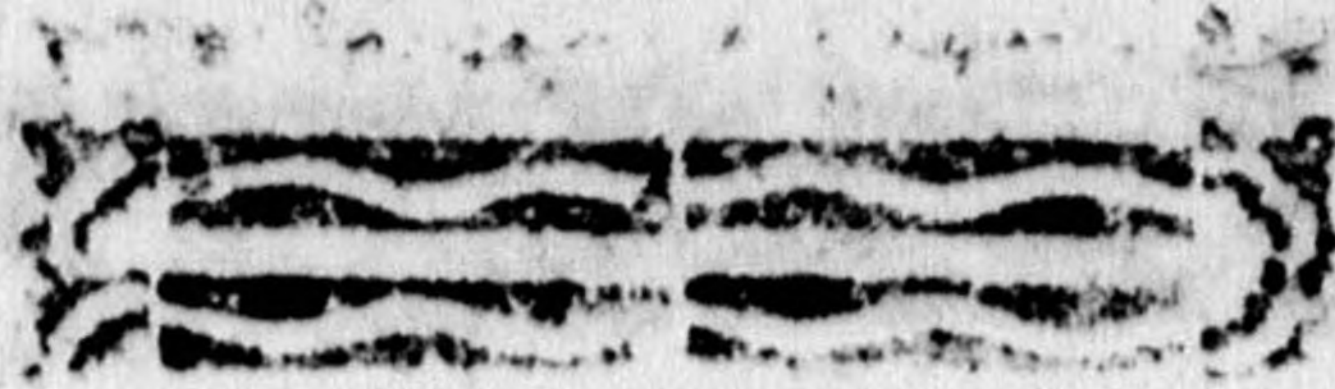
Tseh-országban, Morvában, Magyar-országának nagyobb részében, Horváth-országban mindenütt szépsők vóltanak; azért az Isten a' drágaságtól talám meg-öröz. — Frantzia-országban, hogy a' lok esőzések meg-szünyenek, közönséges imádsságok tartatnak.

Tudósítások.

Szalontai Toldy Josef, a' méhek mívelésinek *Director*, a' tellyes tiszteletre méltó *Publicumhoz* lévő nagy szeretetinek meg-bizonyítására a' méhek mívelésinek Theoriáját, és praxisát Istenben bóldogúlt *Érdemes Janscha* publicus Professornak *Systémája*-szerint (kinek Praxisa nem annyira természet szerint valónak, hogysen tsuda-tételnek láttzatott lenni, kinek-is az által Tsászári Birodalomban hozott nagy Kintsit soha Tsászáruk Országi elegendő képpen meg-nem hálálhatták) ugyan annak helyiben, hogy a' *Publicumnak* illy nagy, és el-kerülhetetlen minden napi szükségire már egyszer a' méhek mívelése Tsászáruk Birodalmiban talpra állitana a' Felséges Udvertól rendelt *Publicus Magyar Professor* által a' most folyó *Juniusnak* második napján dél után 5 órakor tett kezdetit fogja folytatni Bétsben a' *Leopold-Városban*, a' Táborra menő útban, a' nagy *Stadtgut* úttzában, a' *Flór-Fabrica* mellett, 431 Numerus alatt lévő kertben.

Felséges Urunknak tettzet kegyelmesen rendelni: hogy *Frantz Ignätz Schéfler*, F. Ts. és K. Privilegiummal biró Aros, azon tulajdon magától feltaláltatott mesterséges *Machináját* (melly-is egy horizontális szél-kerékből, ebből egyenesen ki-álló vitorlákból áll) melynek általa minden-féle Malmok és egyéb *Machinák* különös erővel mozgásban tétethenek, minden Örökös Birodalmokba bé-vihesse. Ezen mesterséges *Machinája* szerint meg-

engedte vólt Felséges Urunk, hogy Cseh és Galli-
tziái örökös Országaiban akarattya-szerint Malmok-
kat és egyéb Machinákat építtethessen, melyről ke-
gyelmelen Privilegiumat - is adott vala; mely Pri-
vilegiumát ezutánra Magyar-orzágra-is; Dalmátziá-
ra, Horváth, Toth és Erdély országokra is a' Bá-
náttal egyben 12 esztendőkre ki-terjedni kegyelme-
sen meg-engedte; melly-szerint szabad lészzen ezen
fellyebb említett Arosnak, minden említett Országok-
ban, ahoz olkalmatos helyeken külömbbség nélkül,
minden-féle Malmokat és egyéb Machinákat építe-
ni, és egyzersmind ezekhez minden meg-kivántató
szükséges matérialékat, minden akadály nélkül, a-
kár holott-is szabadon szerezni. — Hogy ha pedig
történnék hogy valaki ezen Machináját, vagy után-
na készitené és majmolni kívánna, vagy pedig ta-
lálmánnya-szerint Malmokat építené. Az illy Ma-
lom és egyéb Machina töstént confiscáltatik, 's e'
mellett a' tsinákója 200 Tsászár aranyokkal meg-
fóg büntettetni.

Továbbra ezen újj és a' közönséges haszonra
gyekező Machinának fel-találója, adja tudtára kö-
zönségesen mindeneknek ezen Tudósítás által, ma-
ga és Successora képekben; hogy Privilegiumában
említett pénz büntetésnek nékie engedtetett felét,
egészszén által fogná engedni annak, a' ki törvénye-
sen és bizonyolon meg-mutathattya; hogy egy,
vagy más helységben egy illyen móddal épitetett
Malom vagy Machina hire 's engedelmé nélkül fel-
áztatott volna.